

ส่วนที่ ๔

แนวทางการติดตามและประเมินผล

๑) กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

เนื่องด้วยการติดตามและประเมินผลโครงการเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการพัฒนา

สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๓๘ ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งมีประธานสภาท้องถิ่นเป็นประธาน (ในฐานะที่สภาท้องถิ่นมีหน้าที่ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร) และคณะกรรมการฯ ประกอบจากหลายฝ่ายด้วยกัน ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่าง ผู้แทนฝ่ายบริหาร รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก ซึ่งการที่คณะกรรมการมาจากหน่วยงานหลายฝ่ายนี้จะทำให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลของการประเมินสามารถวัดผลบรรลุและวัดความสำเร็จของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของโครงการได้อย่างแท้จริง

๑.๑ กรอบแนวคิดในการติดตาม

กรอบแนวคิดในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย ได้ศึกษาข้อมูลจากคู่มือการติดตามและประเมินผล การจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงาน การติดตามและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดทำรายงานการประเมินผล ซึ่งความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามและการร่วมประชุมประชาคมเมืองเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ในภาพรวม และในประเด็นยุทธศาสตร์ จำนวน ๗ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นแนวทางการพัฒนาก่อสร้างและบูรณะซ่อมแซมถนน ก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม และปรับปรุงระบบระบายน้ำในพื้นที่ที่เกิดปัญหาน้ำท่วมถึง พัฒนาระบบจราจรให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพขุดลอกแหล่งน้ำให้เพียงพอต่อความจำเป็นสำหรับประชาชนในเขตเทศบาลฯ

๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ เป็นแนวทางการพัฒนาการติดตั้งระบบไฟฟ้าสาธารณะ และขยายเขตไฟฟ้า แรงต่ำ อย่างครอบคลุมและทั่วถึงพัฒนาระบบประปาให้ได้มาตรฐาน และขยายเขตบริการประปาให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน

๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจชุมชนบน หลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางการพัฒนาเสริมสร้างขบวนการชุมชนเข้มแข็ง สนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

๔) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ เป็นแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นส่งเสริมกีฬาและนันทนาการให้กับประชาชนพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตป้องกันรักษาและส่งเสริมสุขภาพพลานามัยของประชาชน

๕) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวทางการพัฒนาสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ปฏิบัติงานการบริหารจัดการการเงิน การคลังและงบประมาณที่สามารถตรวจสอบได้ พัฒนาและปรับปรุงระบบบริการประชาชนจัดให้มีสถานที่กลางของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

๑.๒ แนวทางในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ดังกล่าว ข้อ ๓๙ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

- ๑) กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- ๒) การดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- ๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ ให้ตีพิมพ์ประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติตามที่เห็นสมควร

๑.๓ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์นั้น คือ การประเมินว่ามีการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และได้ผลเป็นอย่างไรเพื่อที่จะสามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนยุทธศาสตร์ได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสมมติฐานในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับต่อไปได้ ดังนั้น การที่จะประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมได้ จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละแนวทางการพัฒนาก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้นในขั้นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริงอันจะนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

๑.๔ สรุปผลการติดตามท้องถิ่นในภาพรวม

จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์นั้น คือ การประเมินว่ามีการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติอย่างแท้จริงเพียงใด และได้ผลเป็นอย่างไรเพื่อที่จะสามารถวัดความสัมฤทธิ์ผลของแผนยุทธศาสตร์ได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นสมมติฐานในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับต่อไปได้ ดังนั้น การที่จะประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมได้ จำเป็นต้องประเมินผลการปฏิบัติในแต่ละแนวทางการพัฒนาก่อน เพื่อนำไปสู่การวัดความสำเร็จของยุทธศาสตร์ ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าการพัฒนาเป็นไปในแนวทางใด บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อวิสัยทัศน์หรือไม่ ดังนั้นในขั้นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องติดตามประเมินผลแผนพัฒนาสามปี ให้ได้ข้อมูล ข้อเท็จจริงอันจะนำมาสู่บทสรุปที่ไม่บิดเบือนจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น

๒) วิธีการขั้นตอนในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

การติดตาม (Evaluation)

การติดตามนั้น จะทำให้เราทราบได้ว่าขณะนี้ได้มีการได้มีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนท้องถิ่นถึงระยะใดแล้ว ซึ่งเทคนิคอย่างง่ายที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามได้ เช่น Gant Chart ที่จะทำให้หน่วยงานสามารถติดตามได้ว่าการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนสามปีมีการดำเนินการในช่วงใด ตรงกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ แผนปฏิบัติการก็จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าวมาแล้ว

การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ จำเป็นต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน (Standard criteria) และตัวชี้วัด (Indicators) เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบมีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ โดยประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญ ใน ๒ ระดับ คือเกณฑ์การประเมินหน่วยงาน และเกณฑ์การประเมินโครงการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผลหน่วยงาน

ประกอบด้วย ๗ เกณฑ์ ๒๒ ตัวชี้วัด ดังนี้

๑. เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Achievement)

เป็นการประเมินความสำเร็จโดยพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายโดยเป็นการประเมินผลขององค์กร ๒ ส่วน คือ ผลในภาพรวมและระดับปฏิบัติการ ผลการดำเนินงานจะต้องเปิดเผยให้สาธารณชนทราบอย่างกว้างขวาง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน อาจเป็นทุกไตรมาส หรือผลการดำเนินงานประจำปี สัมฤทธิ์ผลรวมถึงการดำเนินงานที่มุ่งการบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในระยะยาว โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

ผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

(๑) ผลผลิตในภาพรวม (Overall outputs) เป็นการประเมินผลผลิตเทียบกับ

เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ โดยเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายรวมขององค์กรในสายตาของสมาชิกขององค์กรและประชาชนผู้รับบริการ การประเมินผลดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นพลวัตร (Dynamic) และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อมของภายนอกองค์กร

(๒) ผลผลิตระดับปฏิบัติการ (Operation outputs) เป็นการประเมินผลโดย

พิจารณาระดับการบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการ โดยอาจพิจารณาจากผลผลิตต่อหน่วยกำลังคน ระดับการบริการต่อหน่วยเวลา สัดส่วนของต้นทุนและผลตอบแทน สถานภาพทางการเงิน สินทรัพย์และหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดผลตอบแทน (Non – performing loan) คุณภาพของผลผลิตและบริการสาธารณะ ประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรขององค์กร การประหยัดพลังงานและการรักษาสภาวะแวดล้อม

๒. เกณฑ์ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคมประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ ๔

ประการ คือ

(๑) การเข้าถึงเน้นความสำคัญในเรื่องโอกาสของประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคมให้ได้รับบริการสาธารณะ

(๒) การจัดสรรทรัพยากรพิจารณาถึงความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรให้กับ

ประชาชน

(๓) การกระจายผลประโยชน์เน้นความเป็นธรรมในการกระจายผลประโยชน์หรือผลตอบแทนให้แก่สมาชิกในสังคม

(๔) ความเสมอภาคเน้นความเป็นธรรมเพื่อให้หลักประกันเรื่องสิทธิและโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะโดยปราศจากอคติ ไม่แบ่งแยกกลุ่ม

๓. เกณฑ์ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๔ ประการ สมรรถนะของหน่วยงานเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการให้บริการและตอบสนองความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

(๑) ความทั่วถึงและเพียงพอ พิจารณาถึงความครอบคลุม ความเพียงพอ และความครบถ้วนของการให้บริการทั้งในด้านกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการและระยะเวลาที่บริการ

(๒) ความถี่ในการให้บริการ เป็นตัวชี้วัดระดับการบริการต่อหน่วยเวลาว่ามีความสม่ำเสมอต่อการดำเนินงานหรือไม่

(๓) ประสิทธิภาพการให้บริการเป็นการชี้วัดประสิทธิภาพขององค์กรที่มุ่งเน้นการบริการที่รวดเร็ว ทันเวลา มีการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม ซึ่งในทางปฏิบัติจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานการบริการไว้เป็นแนวทาง

๔. เกณฑ์ความรับผิดชอบต่อหน่วยงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๔ ประการ

(๑) พันธกิจต่อสังคมเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงภารกิจของหน่วยงานที่มีต่อสังคม พิจารณาได้จากวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงานของหน่วยงาน

(๒) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะเป็นตัวชี้วัดถึงความรับผิดชอบต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย

(๓) การให้หลักประกันความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญเพื่อให้หลักประกันว่าประชาชนผู้รับบริการจะได้รับความคุ้มครองและหรือการชดเชยจากหน่วยงานหากมีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

(๔) การยอมรับข้อผิดพลาด เป็นตัวชี้วัดถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่จะยอมรับต่อสาธารณะชนในกรณีเกิดความผิดพลาดในการบริหารหรือการปฏิบัติงาน

๕. เกณฑ์การตอบสนองความต้องการของประชาชน ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

(๑) การกำหนดประเด็นปัญหา การกำหนดประเด็นปัญหาที่มาจากประชาชนผู้รับบริการ และมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ

(๒) การรับฟังความคิดเห็น เป็นตัวชี้วัดถึงระบบเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนผู้รับบริการ

(๓) มาตรการเชิงยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาเป็นตัวชี้วัดถึงความพร้อมในการแก้ปัญหาให้กับประชาชนผู้รับบริการที่มีทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งเปิดกว้างให้สาธารณชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

(๔) ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาเป็นตัวชี้วัดการตอบสนองในการแก้ไขปัญหา การให้ความสำคัญและการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ไม่ละเลยเพิกเฉยต่อปัญหา

๖. เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้าประกอบด้วยตัวชี้วัด ๒ ประการ คือ

(๑) ระดับความพึงพอใจ เป็นตัวชี้วัดความเห็นของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณภาพการปฏิบัติงาน

(๒) การยอมรับหรือคัดค้าน เป็นตัวชี้วัดระดับการยอมรับมาตรการ นโยบายของหน่วยงานซึ่งพิจารณาจากสัดส่วนการยอมรับหรือคัดค้าน เนื่องมาจากผลกระทบของนโยบายของหน่วยงาน

๗. เกณฑ์ผลเสียหายต่อสังคม ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ ๒ ประการ คือ

(๑) ผลกระทบภายนอก เป็นตัวชี้วัดว่าหน่วยงานก่อให้เกิดผลกระทบซึ่งสร้างความเสียหายจากการดำเนินงานแก่ประชาชนหรือไม่ โดยอาจวัดจากขนาดและความถี่จากการเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น การก่อสร้างถนนขวางทางน้ำหลากทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมใหญ่

(๒) ต้นทุนทางสังคมเป็นตัวชี้วัดผลเสียหายที่สังคมต้องแบกรับ เช่น ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายที่เกิดขึ้น

เกณฑ์และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานจะเป็นการพิจารณาเกณฑ์รวม (Multiple criteria and indicators) และสามารถใช้เป็นกรอบหรือเครื่องมือในการประเมินผลลัพธ์สุดท้ายและผลกระทบในการดำเนินงานในภาพรวม เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับระดับการบรรลุผล และการสนองตอบความพึงพอใจของลูกค้าหรือประชากรกลุ่มเป้าหมาย สำหรับค่าตัวแปร (Attributes) อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะกิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงาน

เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมินผล

เกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criteria)	ตัวชี้วัด (Indicators)	ตัวอย่างกรอบตัวแปร (Attributes)
๑. สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย	● ผลผลิต ● ผลลัพธ์	- ผลต่างระหว่างเป้าหมายกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
๒. ความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม	● การเข้าถึง ● การจัดสรรทรัพยากร ● การกระจายผลประโยชน์ ● ความเสมอภาค	- ปริมาณและคุณภาพทรัพยากรที่ได้รับจัดสรรต่อคน - ผลประโยชน์ที่แต่ละกลุ่มเป้าหมายได้รับในแต่ละครั้ง - การไม่เลือกปฏิบัติและ/หรือการเลือกปฏิบัติที่เป็นคุณ
๓. ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ	● สมรรถนะของหน่วยงาน ● ความทั่วถึงและเพียงพอ ● ความถี่ในการให้บริการ ● ประสิทธิภาพการให้บริการ	- พื้นที่เป้าหมายและประชากรกลุ่มเป้าหมายที่รับบริการ - จำนวนครั้งในการให้บริการ - ผลลัพธ์เทียบกับปัจจัยนำเข้า
๔. ความรับผิดชอบของหน่วยงาน	● พันธกิจต่อสังคม ● ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ● การให้หลักประกันความเสี่ยง ● การยอมรับข้อผิดพลาด	- การจัดลำดับความสำคัญ - ภารกิจหลักและภารกิจรอง - การตัดสินใจที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อ

๕. การสนองตอบความต้องการของประชาชน	● การกำหนดประเด็นปัญหา ● การรับฟังความคิดเห็น ● มาตรการ/กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา ● ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา	- ระดับการมีส่วนร่วม - การปรึกษาหารือ - การสำรวจความต้องการ
๖. ความพึงพอใจของประชากรกลุ่มเป้าหมาย	● ระดับความพึงพอใจ ● การยอมรับ/คัดค้าน	- สัดส่วนของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่พอใจหรือไม่พอใจ - ความคาดหวัง - ผลสะท้อนกลับ
๗. ผลเสียหายต่อสังคม	● ผลกระทบภายนอก (ทางบวกและทางลบ) ● ต้นทุนทางสังคม	- ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ - ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม - ค่าเสียโอกาส - ความขัดแย้งทางสังคม

๓) ระเบียบวิธีในการติดตามและเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

๓.๑ ระเบียบวิธีการในการติดตาม

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้ง ประกอบด้วย

- สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก	จำนวน	๓	คน
- ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก	จำนวน	๒	คน
- ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก	จำนวน	๒	คน
- หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเอง	จำนวน	๒	คน
- ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก	จำนวน	๒	คน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนามีหน้าที่กำหนดแนวทาง วิธีการ ดำเนินการ รายงานและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคม ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ในฐานะที่ได้รับมอบหมายจากสำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลทะเมนชัย ให้รับผิดชอบงานนโยบายและแผน จึงได้ปฏิบัติงานช่วยเหลือและให้การสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการดังกล่าว โดยการจัดเตรียมข้อมูล ประสานงานให้คำแนะนำ เสนอวิธีการติดตามและประเมินผลแก่คณะกรรมการชุดดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- การจัดประชุมคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย ได้ผลสรุป ดังนี้

- กำหนดวิธีรูปแบบโดยทำแบบติดตามแยกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัยทั้ง ๖ ด้าน ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาในการรายงานปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เพราะจะทำให้ทราบว่าโครงการ / กิจกรรมใดที่จัดทำแล้ว หรือ โครงการ/ กิจกรรมใดที่ยังคงค้าง

- มอบหมายให้นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เป็นผู้จัดทำแบบติดตามและประเมินผลตามที่กำหนดเพื่อให้คณะกรรมการได้ดำเนินการตามแบบที่กำหนด และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของทุกส่วนงาน ตามโครงการสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อการวางแผนและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของ อปท.

- การจัดทำรายงานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย ศึกษาจากข้อมูลเอกสาร แผนการดำเนินงานประจำปี โดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์ (Questionnaire Method) ความพึงพอใจของประชาชน กลุ่มเป้าหมายทั้ง ๘ หมู่บ้าน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย ได้กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย และได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการประเมิน ซึ่งมี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย จำแนกตามยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ทั้ง ๗ ด้าน ของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย

ตอนที่ ๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก ๕ ระดับ ดังนี้

คะแนน ๕	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนน ๔	หมายถึง	มาก
คะแนน ๓	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน ๒	หมายถึง	น้อย
คะแนน ๑	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในการแจกแจง ความถี่และค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาเทศบาลตำบลทะเลเม่นชัย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ

ชาย , หญิง

๒. ช่วงอายุ

ช่วยอายุ ๑๘-๓๐ ปี
ช่วงอายุ ๓๑-๔๐ ปี
ช่วงอายุ ๔๑-๕๐ ปี
ช่วงอายุ ๕๑-๕๙ ปี
อายุตั้งแต่ ๖๐ ปี ขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา
ระดับมัธยม หรือ ปวช./ ปวส. หรือเทียบเท่า
ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๔. อาชีพ

เกษตรกร
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
รับจ้างทั่วไป
รับข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ
อื่นๆ

ตอนที่ ๒ ความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในภาพรวมในเรื่องเกี่ยวกับ

๑. ได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ / กิจกรรม

๒. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ / กิจกรรมอย่างทั่วถึง เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย เป็นต้น

๓. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในการดำเนินโครงการ / กิจกรรมผ่านทางเวทีประชาคม เว็บไซต์ เป็นต้น

๔. มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ / กิจกรรมต่อสาธารณะ เช่น หอกระจายข่าว รายงานประจำปี วารสาร เว็บไซต์ เป็นต้น

๕. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาตรวจสอบการดำเนินโครงการ / กิจกรรม เช่น เป็นตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน ประชาคมระดับตำบล เป็นต้น

๖. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๗. ผลการดำเนินโครงการ / กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น

๘. มีการแก้ไขปัญหา และการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึง ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ